

ÇAĞLAYANLAR
SEÇME HİKÂYELER

AHMET HİKMET
MÜFTÜOĞLU

Hazırlayan
Faruk ÇINAR

İçindekiler

<i>Takdim</i>	9
<i>Ahmet Hikmet Müftüoğlu</i>	11
Türk İli Zeybeklerine.....	13
Padişahım Alınız Menekřelerini, Veriniz Gülümü!.....	17
Altın Ordu.....	27
Üzümcü.....	33
Sümbül Kokusu.....	39
Turhan Nasıl Çıldırdı?.....	45
Ayře Kızla Vato.....	67
Yatađan.....	73
Rahat Döřeđi.....	87
Maviř.....	91
Bahar.....	95
Bayram.....	99
Gözyařı Çeřmesi.....	103
Matemin Kuvveti.....	107
İnci.....	113
Yakarıř.....	117

Takdim

Osmanlı'nın son iki asrı eski ile yeninin çatışmasının hayli şiddetli yaşandığı bir devirdir. Bu devrin toplum üzerindeki tesirleri edebiyata da yansımıştır. Bu devri idrak edenlerden birisi de Ahmet Hikmet Müftüoğlu'dur. Uzun yıllar bulunduğu devlet hizmetinin yanında hiç ara vermediği yazı hayatıyla sürekli sanat âleminin bir parçası olmuştur.

Ahmet Hikmet Bey vatanının selameti, milletinin istikbali için düşünen, çalışan, dertli ve hisli bir şahsiyettir. Bu halleri eserlerine de yansır ve insanı çepeçevre sarar. Dil, edebiyat ve tercüme sahasındaki mühim çalışmalarıyla ön plana çıkan Müftüoğlu'nun aşırı milliyetçiliğe kaçan yazı ve yorumları, içinde bulunduğu devrin ızdıraplarını yansıtması açısından çok önemlidir.

Ahmet Hikmet Müftüoğlu, Çağlayanlar'da toplanmış hikâyelerinde Türk destanlarından, Türk tarihinden faydalanmış; içinde bulunduğu ve şahit olduğu Trablus, Balkan, Birinci Dünya ve İstiklâl harblerinin acı hatıralarını hikâyelerinde canlandırmıştır. İlk olarak 1922 yılında Sûdî Kütüphanesi tarafından basılan ve 175 sayfa tutan 18 hikâyeden müteşekkil bu eser Türk edebiyatının unutulmayacak eserleri arasında yerini almıştır.

Bu eser onun hem edebî hem de fikrî yönünü en iyi şekilde yansıtmaktadır. Devrin yaşayan aydın insanların bunalımını dile getirdiği “Turhan Nasıl Çıldırdı?” hikâyesi, Trablusgarp Savaşı sebebiyle yazdığı “Padişahım Alınız Menekşelerimi, Veriniz Gülümü” hikâyesi, Anadolu insanının karakterini en iyi şekilde anlattığı “Üzümcü” hikâyesi, Büyük Göç destanının tasvir edilmeye çalışıldığı “Altın Ordu” hikâyesi gibi konusunu Türk tarihinden, Türk destanlarından ve şahit olduğu Trablusgarp, Balkan, Birinci Dünya Savaşları ve Milli Mücadele yıllarının uyardığı hislerden ve ızdıraplardan alan Çağlayanlar, halka millî ve vatanî bir şuur kazandırmak amacıyla telif edilmiştir.

Çağlayanlar, 1922'deki eski Türkçe birinci baskısından sonra, 1940'da yine İstanbul'da (Kitap Sevenler Kurumu) tarafından Arkadaş Basımevi'nde ikinci defa basılmıştır ki, bu Lâtin harfleriyle yapılmış ilk baskısıdır. 1965'te (Millî Kültür Serisi) 'nde üçüncü; 1968'de (Ötügen Yayınları) dördüncü baskısı yapılan Çağlayanlar'ın eski Türkçeden yeni Türkçeye aktarışlarında bazı atlamalar ve yanlış okumalar tekrarlanarak eserin aslında değişiklikler yapılmıştır.

Çağlayanlar kitabı hazırlanırken Orhaniye matbaası, İstanbul 1338/1922 baskılı nüsha esas alındı. Daha çok okur kitlemiz için uygun gördüğümüz hikâyeler derlendi. Hikâyelerde bugün çok fazla kullanılmayan kelime ve tamlamalara uygun karşılıklar verilmeye çalışıldı. Hikâyelerin rahatça okunup, anlaşılır bir dil kullanılmasına özen gösterildi. Hikâyelerin devrine ait tabir ve terimler değiştirilmeyip dipnotlarla izah edildi. Eserimizin her seviyeden okuyucuya faydalı olması en büyük temennimizdir.

Faruk ÇINAR